

Umsögn um textadrög fyrstu tveggja verkefna þverpólíttískrar nefndar sem vinnur að stofnun þjóðgarðs á miðhálandi Íslands: Greining tækifæra með stofnun þjóðgarðs á byggðaþróun og atvinnulíf og tillögur að helstu áherslum í atvinnustefnu.

Hér er umsögn nokkura einstaklinga sem eiga það sameiginlegt að hafa ferðast mikið um hálendið og bera hag þess mjög fyrir brjósti. Samhliða brennur þessi hópur mjög fyrir ferðafrelsi og framtíðarmöguleikum Íslendinga til að ferðast um eigið land og njóta þess sem það hefur uppá að bjóða. Við þekkjum einnig af eigin raun hvernig ferðafrelsi almennings hefur gefið af sér nýjungar í ferðatækni sem hafa aukið búseturöryggi í okkar harðbýla landi. Þetta frelsi ber að varðveita áfram til frekari framfara.

Við höfum deilt þessum texta með fleiri umsagnaraðilum og mun hann því sjást víðar lítið eða óbreyttur.

Við söknum þess að sjá ekki meira afgerandi lýsingu á því hvenrig fyrirhugað er að deila út takmörkuðum gæðum meðal þeirra sem vilja stunda atvinnustarfsemi. Það teljum við vera einn af undirstöðupáttum atvinnustefnu í þjóðgarði. Einnig söknum við þess að sjá ekki eitt orð um stuðning við nýsköpun í ferðaþjónustu eða ferðatækni.

Við tökum eftir því að víða er fjallað um möguleika á aukinni ferðaþjónustu á hálendinu. Við vörum alvarlega við því að reynt verði á þennan hátt að fá fram stuðning ferðaþjónustunnar við stofnun þjóðgarðs á hálendinu með því að leggja það undir aukinn ferðamannastraum eða jafnvel „massatúrisma“. Þá er verr farið en heima setið og við munum leggjast gegn stofnun á þjóðgarði sem myndi hafa aukinn ferðamannastraum á hálendið að markmiði nema á mjög afmörkuðum stöðum. Slíkt myndi líka ganga þvert gegn öðrum markmiðum sem sett hafa verið fram um náttúruvernd. Við teljum mikilvægt að atvinnustefnan verði útfærð þannig að einungis þeim ferðamönnum verði beint inn til hálendisins sem vilja njóta þess náttúrunnar vegna. Aðrir ferðamenn eiga að okkar mati ekki erindi upp á hálendið og ættu að láta sér nægja að ferðast á láglandi þar sem náttúran er ekki eins viðkvæm. Ekki er undir nokkrum kringumstæðum réttlætanlegt að gera miðhálandið að einhverskonar yfirfalli fyrir ferðamannaflóð.

Við fögnum skýrum markmiðum um að leyfa félagasamtökum að taka tiltekin svæði í fóstur og aðstoða við landvörslu. Ekki hefur verið ljáð máls nægilega á slíku í Vatnajökulsþjóðgarði og við teljum það hafa orsakað hluta vandans sem þar er. Sem dæmi þaðan má nefna Kverkfjöll sem hafa verið í myndarlegri umsjón félagasamtaka í áratugi. Einnig má nefna skálarektur Útivistar á vestursvæði VJP í þessu samhengi. Víða eru félagasamtök og einstaklingar með skálarektur á hálendinu og þessir aðilar hafa flestir verndað sitt nærumhverfi eftir mætti og með oftast góðum árangri. Möguleiki á slíku í þjóðgarði mun fá fólk til að finnast það „eiga“ eitthvað í þjóðgarðinum og það mun skapa virkan stuðning.

Nú hafa verið haldnir tveir kynningarfundir, annar um fyrirhugað starf nefndarinnar og hinn með fyrstu afurðum nefndarinnar sem eru nú til kynningar. Á báðum þessum fundum hafa formaður nefndarinnar og starfsmaður verið með góða framsögu. Aðrir hafa ekki verið með

framsögu og okkur vitanlega hafa aðrir nefndarmenn ekki sést fyrir utan einn sem mætti á seinni hluta seinni fundarins en hafði sig litið í frammi. Við teljum mikilvægt að fleiri nefndarmenn verði sýnilegir í þessu starfi vegna þess að mikillar tortryggni gætir í garð þessa verkefnis og ekki að ósekju vegna sporanna sem hræða úr Vatnajökulsþjóðgarði. Við óskum eftir að flestir eða allir nefndarmenn verði fyrir svörum á næsta kynningarfundi til að fólk geti kynnt sér veiðhorf þeirra allra en ekki einungis þeirra tveggja heiðursmanna sem hafa verið sýnilegir hingað til.

Reykjavík 21.12.2018

Snorri Ingimarsson rafmagnsverkfræðingur og fulltrúi SAMUT í stjórn VJP
Sunna Guðlaugsdóttir læknir
Atli Karl Ingimarsson jarðfræðingur og jarðvegsverkfræðingur
Örn Ingvi Jónsson vélaverkfræðingur
Aldís Ingimarsdóttir byggingaverkfræðingur
Þorvarður Hjalti Magnússon kerfisfræðingur
Sigurþór Maggi Snorrason nemi í MR